

Torensteepolder Numansdorp

Natuuronderzoek

SEPTEMBER 2025

Colofon

Tekst	Aart Dersjant, Bram Schenkeveld
Veldwerk	Aart Dersjant, Jacob Kaptein, Bram Schenkeveld
Productie	Bureau Schenkeveld Visstraat 1, 4101 AC Culemborg 0345 – 534 245 / 06 – 283 078 31 bureauschenkeveld@gmail.com
Opdrachtgever	KuiperCompagnons, Rotterdam
Contactpersoon	Frederique Fresen van Kuipercompagnons
Versie	25 september 2025

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	4
	Aanleiding.....	4
	Ligging.....	4
	Probleemstelling	5
2	Methode	6
3	Flora en fauna	8
	Flora en vegetatie	8
	Noordse woelmuis	9
	Grote modderkruiper.....	9
	Teunisbloempijlstaart	9
	Conclusie	9
4	Conclusie	9
5	Literatuur	10

BIJLAGEN

1. Anonymus, 2025. Rapport qPCR onderzoek bodem en water naar noordse woelmuis en grote modderkruiper. Datura Enviromental Solutions BV, Wageningen.

1 Inleiding

Aanleiding

Bij de eerste verkenning van de Torensteepolder naar de aanwezigheid van beschermde soorten door ATKB naar aanleiding van de voorbereiding van het bestemmingsplan door Kuiper Compagnons is naar voren gekomen dat er ten behoeve van de ruimtelijke ontwikkeling nader inzicht nodig is in de verspreiding van de volgende beschermde soorten. Deze worden mogelijk negatief beïnvloed door de ingreep:

- Broedvogels: broedvogelcheck voorafgaande aan de werkzaamheden aan Grauwe gans en Oeverwaluw
- Vleermuizen: uitvoering werkzaamheden in de periode 1 april tot 1 november zonder kunstlicht
- Overige zoogdieren: verstoring van essentieel leefgebied van Noordse woelmuis
- Vissen: Verstoring en mogelijk doden van Grote modderkruiper bij herprofilering van de watergangen
- Ongewervelde dieren: verlies voortplantingsplaatsen Teunisbloempijlstaart

Kuiper Compagnons heeft vervolgens bureau Schenkeveld gevraagd het vervolgonderzoek naar Noordse woelmuis, Grote modderkruiper en Teunisbloempijlstaart uit te voeren. Deze rapportage doet verslag van dit vervolgonderzoek.

Ligging

De Torensteepolder ligt ten zuiden van Numansdorp tegen het Hollands Diep aan en is sedert een tiental jaar getransformeerd van akker naar woonwijk met ruime kavels. Het plangebied betreft het zogenaamde bouwveld D en is ongeveer 8 ha groot. Het gebied is in landbouwkundig gebruik. In de zomer van 2025 werden er aardappels verbouwd. Verder wordt het terrein gebruikt als gronddepot en opslag van bouwmaterialen. In het midden loopt een dijkje met een ruige pioniervegetatie. Het gebied wordt omsloten door brede watergangen. De oevers zijn steil en begroeid met ruigtesoorten.

De beoogde locatie voor het fietspad ligt ten noorden van het plangebied en loopt parallel aan de toegangsweg (Torensteelaan) van de wijk. De berm bestaat uit kort gemaaid gras en loopt over in een rietruigte van de naastgelegen sloot. Onderstaande figuur toont de begrenzing van het plangebied.

Figuur 1: ligging plangebied Torensteepolder bouwveld D Numansdorp (ATKB, 2024)

Probleemstelling

In deze notitie wordt verslag gedaan van het natuuronderzoek aan de Torensteepolder bouwveld D. Dit rapport moet inzicht geven in de aanwezigheid van de beschermde natuurwaarden voor zover onderscheiden in de Quicksan van ATKB (2024), t.w. Grote modderkruiper, Noordse woelmuis en Teunisbloempijlstaart.

2 Methode

In het kader van het aanvullend onderzoek is het terrein in de zomer van 2025 op verschillende momenten bezocht. Onderstaande tabel toont de momenten en de weeromstandigheden.

<i>SOORTENGROEP</i>	<i>DATUM</i>	<i>TIJDSTIP</i>	<i>TEMP (°C)</i>	<i>NEERSLAG</i>	<i>WIND (BFT)</i>	<i>PERSONEN</i>
TEUNISBLOEMPIJLSTAART	30-6-2025	12:00-17:00	27	Geen	O 3	1
TEUNISBLOEMPIJLSTAART	14-7-2025	10:00-12:30	18	Geen	WZW 2	2
TEUNISBLOEMPIJLSTAART	28-7-2025	11:00-13:30	28	Geen	WNW 4	2
EDNA ONDERZOEK	20-8-2025	10:00-17:00	19	Geen	NNO 2	2

Teunisbloempijlstaart is geïnventariseerd door alle exemplaren *Oenanthera spec.* (Teunisbloem) af te zoeken op aanwezigheid van rupsen. Verder zijn ook alle exemplaren *Epilobium spec.* (Bastaardwederik) steekproefsgewijs afgezocht. Wat betreft *Epilobium* is om de 5 stengels er 1 zorgvuldig nagelopen op aanwezigheid van rupsen of vraatsporen.

De eDNA bemostering is afgenomen volgens de protocollen van Datura.

Dat is voor bodem: https://datura.nl/wp-content/uploads/BVP-2023.09_eDNA-bodemsamplingprotocol-algemeen.pdf

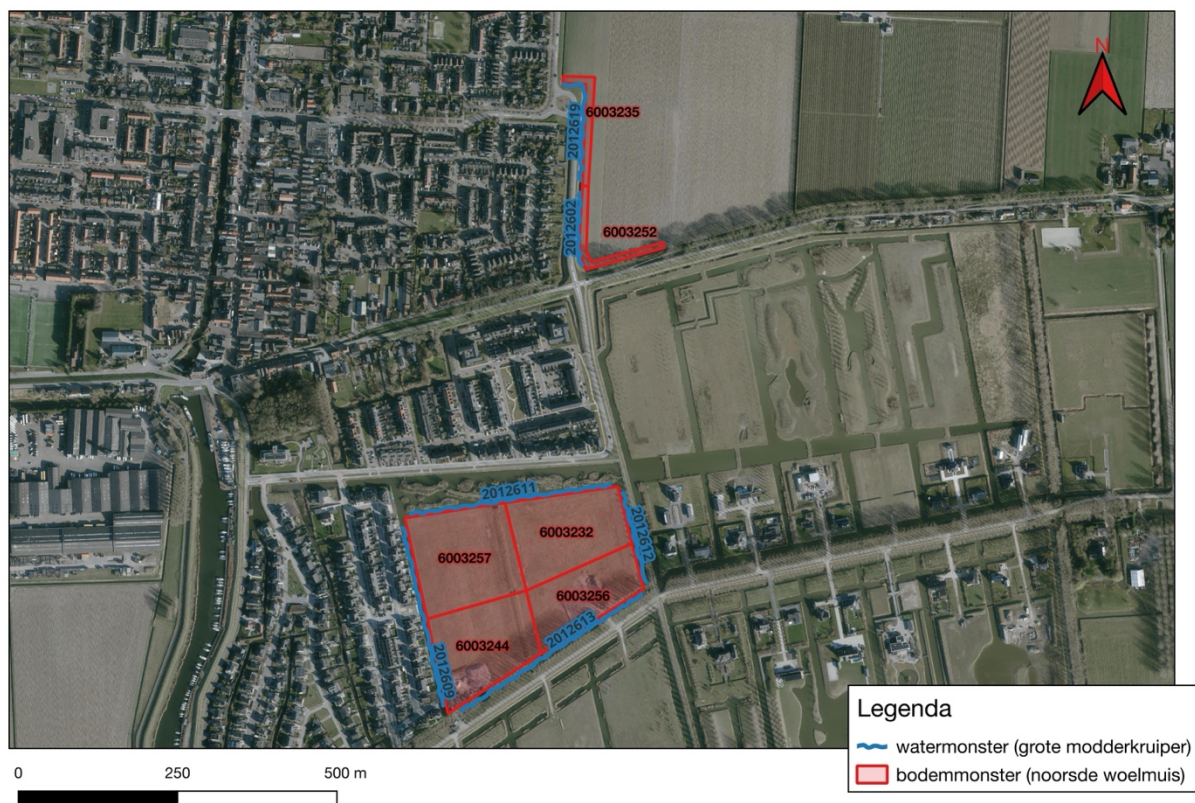
En voor water: https://datura.nl/wp-content/uploads/BVP-2023.01_eDNA-filter-samplingprotocol.pdf

De watermonsters zijn in de Torensteepolder zelf allemaal vanaf de waterkant aan de zijde van het plangebied zelf genomen. De watermonsters langs het tracé aan de Torensteelaan zijn genomen vanaf de kant van de weg.

De bodemonsters in de Torensteepolder zijn voornamelijk genomen op plekken die geschikt leken voor Noordse woelmuis. Daarbij zijn voornamelijk het dijkje in het midden, de zandbergen en de bloemrijke randen langs de waterkant bemonsterd. Maar er zijn ook plekken in de akker bemonsterd. Voor het tracé langs de Torensteelaan is vooral de bloemrijke rand langs de slootkant aan de kant van de akker bemonsterd.

Onderstaande figuur toont de ligging van de verschillende bemonsteringsgebieden. De nummers verwijzen naar de nummering in het onderzoeksrapport van Datura (bijlage 1).

Locaties bodem en watermonsters Numansdorp

Figuur 2: ligging deelgebieden bemonstering eDNA-onderzoek

3 Flora en fauna

Flora en vegetatie

De vegetaties van de akkers, akkerranden, slootkanten en grondhopen hebben in de eerste plaats een pionierkarakter. Ze zijn samengesteld uit soorten die zich makkelijk vestigen meestal eenjarige. Hieronder bevinden zich ook een aantal minder algemene soorten als Blauwe maskerbloem, Dubbelkelk en Reuzenpaardenstaart. Verder zijn ook de eerder beschermde Grote kaardenbol en Brede wespenorchis aangetroffen. Onder de Omgevingswet beschermde soorten ontbreken.

Blauwe maskerbloem

Reuzenpaardenstaart

Brede wespenorchis en Klein hoefblad (met spinselmot)

Dubbelkelk

Noordse woelmuis

Op 20 augustus 2025 zijn bodem- en watermonsters genomen ten behoeve van eDNA-onderzoek. Bijlage 1 toont de resultaten van dit onderzoek. Op grond hiervan kan de aanwezigheid van Noordse woelmuis in het plangebied worden uitgesloten.

Grote modderkruiper

Het eDNA-onderzoek (bijlage 1) sluit de aanwezigheid van Grote modderkruiper in het plangebied uit.

Teunisbloempijlstaart

Middelste teunisbloem is op 2 plekken op het dijklichaam in het midden van het plangebied aangetroffen. Deze vertoonden geen aanwezigheid van rupsen van Teunisbloempijlstaart. De kleine vraatsporen moeten aan kevers (Teunisbloemaardvlo?) worden toegeschreven.

Er zijn tijdens de verschillende bezoeken in de periode juni-juli wel vraatsporen en keutels op de bladeren en stengels van de 2 Epilobium-soorten, t.w. Harig wilgenroosje en Viltige bastaardwederik aangetroffen, maar deze konden niet toegeschreven worden aan de rupsen van Teunisbloempijlstaart. Het betrof steeds vraat van kevers of de rupsen van spinselmotten.

Harig wilgenroosje

Middelste teunisbloem

Conclusie

Het plangebied heeft geen ecologische functie voor de onderzochte beschermde diersoorten, t.w. Noordse woelmuis, Grote modderkruiper en Teunisbloempijlstaart. Hun aanwezigheid kan worden uitgesloten.

4 Conclusie

Bij de stedelijke ontwikkeling van bouwveld D van de Torensteepolder worden er geen verbodsbepalingen van de Omgevingswet over soortbescherming (Flora- en fauna-activiteiten), de artikelen in de paragrafen 11.2.1 tot 11.2.4 van het Besluit Activiteiten Leefomgeving in het bijzonder, overtreden. Deze conclusie geldt voor de soorten die in de Quickscan (Kuijk, 2024) als mogelijk aanwezig werden aangemerkt, t.w. Noordse woelmuis, Grote modderkruiper en Teunisbloempijlstaart.

5 Literatuur

- Kuijk, J. van, 2024: Quicksan Omgevingswet Torensteepolder fase D, Numansdorp; ATKb, Middelharnis.